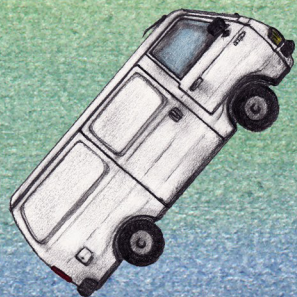

Sateenkaarisilta

ELI LUUSERIHOMON
EVANKELIUMI

T. H. HUKKA

SATEENKAARISILTA
eli luuserihomon evankeliumi

*Herätä minut varoen
– kuin olisin rakas, hauras lapsesi,
joka on nähnyt unta paremmasta todellisuudesta,
eikä tahdo vielä herätä;
tai joka uinuu syvässä painajaisessa
ja lyö sokeasti ympäriinsä,
jos kosketat häntä varoittamatta.*

*Herätä varoen –
kuiskaa ensin kaukaa; kerran, kolmesti,
tai seitsemän kertaa,
ja vasta sitten kosketa.
Älä huuda, älä ravista, älä purista.
Muista se rakkaus, jota tunnet,
jossa ei ole pelkoa siitä,
mitä voisın sinulle tehdä,
kun en ole vielä hereillä.*

*Herätä varoen –
kuin olisin seitti,
jolle asettuneet kastepisarat heijastavat valoa
kuin kyyneleesi, tai kyyneleeni,
joista yhdenkään et halua putoavan maahan.*

T. H. Hukka

Sateenkaarisilta
eli luuserihomon evankeliumi

© 2023 T H Hukka.

Kustantaja: BoD – Books on Demand, Helsinki, Suomi

Valmistaja: BoD - Books on Demand, Norderstedt, Saksa

ISBN: 978-952-33-0383-6

Leevin tekstit: Ali Mikael

Kuvitus ja kannen suunnittelu: T. H. Hukka

PROLOGI – eli mitä ja miksi

Jos on kehittänyt itselleen jonkin suunnitelman, mutta juuttunut sitten odottamaan oikeaa hetkeä toteuttaa se, päättyy ehkä ennen pitkää tilanteeseen, jossa se projekti on vain aloitettava jostakin. Ja se ”jostakin” voi olla yhtä lailla käsillä tänään, tässä ja nyt, kuin vasta vuoden päästä.

Olin ideoinut projektiani ensimmäistä kertaa jo useampi vuosi sitten, mutta aina sen konkreettinen järjestely oli siirtynyt, tai muuttunut mielessäni pelkän haaveunen kaltaiseksi. Jos olin haaveillut siitä erityisen paljon jonakin iltana tai aamuyön tunteina valvoessani, se ei enää seuraavana aamuna tuntunutkaan realistiselta idealta. Silloisten aikojen esteet projektini toteuttamiselle olivat olleet konkreettisia. Alaikäisenä minulla ei vielä ollut edes ajokorttia, jollaista tietenkin tarvitsisi, jos aikoi olla liikkeellä omalla autolla ilman erillistä kuljettajaa. Olin sitä paitsi luvannut isälleni yrittää käydä lukion loppuun ennen kuin menisin autokouluun, jonka äitini vanhemmat olivat luvanneet maksaa minulle. Mutta lukion jälkeen yhteiskunnan odotukset alkoivat painaa ja puristaa minua kauemmas siitä, mitä olisin itse halunnut tehdä, enkä saanutkaan ihan heti edes sitä autokoulua suoritetuksi.

Pääosin etäopiskeluna ja tavallista hitaammin, eli neljän vuoden aikana lukion suoritettuani minun olisi kai pitänyt hakeutua ihan vain jotakin opiskelemaan, etten syrjäytyisi. Olin selvinnyt kohtalaisen hyvillä arvosanoilla ylioppilaaksi, koska minulla ei ollut mitään pahempia oppimisvaikeuksia, ja olin aika tunnollinen opiskelija. Olisin luultavasti päässyt yliopistoonkin vaikkapa kemiaa opiskelemaan. Mutta siinä vaiheessa, kun tuo lukiokurssien itsenäiseen suorittamiseen ja YO-kirjoituksiin liittyvä stressi oli lopul-

ta ohi, olinkin kokenut jonkinlaisen hiljaisen ja sisäänpäinkääntyneen burnoutin. Tuntui kuin minusta olisi loppunut virta niin etten jaksanut enää edes ajatella mitään, saati sitten tehdä.

Isä oli tietysti huomannut jotakin olevan vialla ”päässäni” ulkoisen käytökseni perusteella, koska olin aiempaa hiljaisempi ja entistäkin enemmän omissa oloissani. Siinä vaiheessa hän saatteli minut melkein kädestä pitäen mielenterveyspalveluihin, että saisin vähintäänkin lykkäystä varusmiespalveluksen suorittamiseen. Sainkin sellaista saman tien kolmeksi vuodeksi, koska minulla oli todettu myös erinäisiä neuropsykiatrisia haasteita jo teini-iässä, ja tuossa vaiheessa minun arvioitiin olevan siinä määrin ”sosiaalisesta ahdistuksesta kärsivä” ja ”masentunut”, että minusta olisi luultavasti enemmän haittaa kuin hyötyä armeijan leivissä.

Niin ollen kului vuosi YO-kirjoitusten jälkeen ennen kuin jaksoin tosissani ajatella autokoulunkaan suorittamista. Sain olla rauhassa kotona isäni hoivissa ja puuhailla omiani, ja toimintakykyni palautuessa talven aikana katsoimme parhaaksi, että isä opettaa minut ajamaan seuraavan kevään ja kesän aikana. Sain sitten inssinkin loppujen lopuksi läpikäytyä ensimmäisellä suorituskerralla; tosin helvetillisen päänsäryn ja kohonneen verenpaineen kera.

Seuraavana syksynä hakeuduin isän suosituksesta johonkin Kelan kuntoutukseen, jossa minua yritettiin hellävaraisesti ohjata kohti koulutusta ja työelämää. Ja sitä seuraavana keväänä, kaksi vuotta lukio-opintojen loppumisesta, aloittelin joitakin tarkoin harkittuja opintoja avoimessa yliopistossa; sellaisia siis, jotka saattaisivat olla eduksi tuossa edellä mainitussa projektissani, joka oli kärsivällisesti odottanut päivää, jona yrittäisin konkreettisesti edistää sitä. Jatkoin noita opintoja, isäni kustannuksella, vielä seuraavankin vuoden, kun olin jo ehtinyt jossain määrin motivoitua niistä.

Käytännössä tuota projektiani hyödyttävä opiskelu tarkoitti joitakin psykologian, teologian, sosiologian, kulttuuriantropologian ja yhteiskuntapolitiikan kursseja. Moisen sivistyksen kartuttamisen tarkoitus oli minimoida etukäteen sellaiset tilanteet, joissa minulla

menisi sormi tai jauhot suuhun siksi, että ihminen, jolle puhuisin, tietäisikin noista asioista oleellisesti enemmän kuin minä.

Tiesin kyllä, että jos oikeasti lähtisin toteuttamaan projektiani, kyse olisi monella tapaa hypystä tuntemattomaan ja loikasta epä-mukavuusalueelle. Enhän ollut vielä yrittänytkään elää omillani, ilman vanhempani taloudellista tukea ja huolenpitoa. Minun oli säästettävä rahaa elantooni ainakin muutamaksi kuukaudeksi, vaikken ollut koskaan ollut edes pitkäaikaisemmassa palkkatyössä. Minulla oli kyllä ollut joitakin kesätyöntapaisia hommia tuttavien kautta, ja lisäksi olin saanut puolisen vuotta jotakin kuntoutusrahaa, ja niistä tuloista olin saanut säästetyksi tililleni jonkinlaisen reissukassan. Mutta koska en saisi lisätuloja tuon projektini aikana, minun olisi suostuttava taloudelliseen epävarmuuteen.

Ja juuri sellainen epävarmuudessa eläminen, olipa kyse elannosta tai muista henkiseen olotilaani vaikuttavista tekijöistä, oli minunlaiselleni ahdistusherkälle ihmiselle melko vaikeaa; niin paljon kuin olinkin yrittänyt kehittää itsessäni ”olosuhteista riippumatonta mielenrauhaa”. Ainahan tosin olisi mahdollista palata kotiin kuin jonkinlainen tuhlaajapoika, jos kävisi jollain tapaa huonosti ja rahat loppuisivatkin kesken projektini; siis reissun, jonka aioin toteuttaa aivan itsenäisesti.

Minulla ei kylläkään ollut tarkoitus tuhлата isäni huolenpidon ansiosta kertyneitä säästöjäni ”remuten ja porttojen parissa”, mutta ellen saisi mitään lisätuloja reissuni aikana ja tulisikin sen sijaan ennakoimattomia menoja, saattaisin joutua palaamaan kotiin aiemmin kuin suunnittelin. Tuskinpa tosin sentään nääntyisin nälkään tai paleltuisin kuoliaaksi; tarkoitukseni oli näet joka tapauksessa palata kotiin ennen syksyn ensimmäisiä pakkasöitä.

En siis uskonut joutuvani reissullani suoranaiseen hengenvaaraan, mutta todennäköisesti joutuisin useamman kerran astumaan ulos mukavuusalueeltani, ja sitähan yleensä välttelin viimeiseen pakoon saakka. Mutta jos bensa loppuisi äkkiniäisesti ja puhelinliitymä ja netti lakkaisivat toimimasta, koska en saisi maksettuja

niitä, jäisin muitten ihmisten hyväntahtoisuuden armoille myös informaation saamisen ja viestinnän suhteen. Se oli hyvin epämu-kava, jotenkin melkein kehollisesti puistattava ajatus.

Ja siitähän tässä kaikessa oikeastaan olikin kysymys; minun pe-rusongelmastani. Minä en halunnut olla toisten ihmisten armoilla. Minä halusin mieluummin olla se, joka osoittaisi armeliaisuutta toisille; se ihminen, joka ei itse tarvinnut ketään, mutta joka olisi tarpeellinen toisille. Tosin, en kuvitellut olevani kenellekään käy-tännön tasolla tarpeellinen ja hyödyllinen, vaan lähinnä filosofises-ti ja henkisesti merkityksellinen. Minä halusin kuvitella olevani se, jolla on jotakin annettavaa toisille nimenomaan tiedollisesti ja ymmärryksen tasolla. Oletin, että minussa saattaisi herätä myös tunnetasolla ilmenevää hyväntahtoisuutta, mutta sellaisen ilmaise-minen oli oikeastaan jo osittain epämu-kavuusalueuttani. En ollut niin lämpimän oloinen ihminen kuin jotkut ovat. Vaikka motiivini käytökseeni ihmisiä kohtaan olikin kaiken järjen mukaan tulkitta-vissa ”ystävälliseksi”, ilmaisuni ei aina ollut sellaista.

Tuona kesänä, kun olin lopultakin pääsemässä konkretian tasolle tuossa projektissani, olin 23-vuotias, syntyessäni poikapuoliseksi määritelty ihminen, vailla selkeitä ammatillisia suunnitelmia. En ollut työtön työnhakija enkä päätoiminen opiskelija, mutten myös-kään toimeentulotukea hakeva, koska isä halusi vapaaehtoisesti vielä elättää minua. Hän oli tietysti tottunut siihen, että olen ”eri-tyislapsi” tai ”erityisnuori”, joten, ei hän olettanut minut olevan mikään ”normiaikuinenkaan”, vaan arveli minun tarvitsevan enemmän tukea kuin keskimääräiset nuoret aikuiset.

Jotkut ajattelivat minun olevan jo ”syrjäytynyt”, ja että olin jon-kinlainen ”luuseri”, kun asuin vieläkin isäni luona, enkä ollut mis-sään ”koulutusputkessa” rakentamassa ammatillista uraa. Mutta koska en edelleenkään tiennyt tai varsinkaan osannut päättää, mi-hin oikeasti kannattaisi investoida yhteiskunnan tarjoama opintotu-ki, en ollut hakenut vielä sinäkään keväänä minnekään päätoimi-sesti opiskelemaan. Enkä halunnut myöskään mennä armeijaan, ja

kuten isä oli jo arvellutkin, ei minua enää edes huolittu sinne säh-lämään sen lykkäysajan jälkeenkään.

Sotimisasiat olivat sitäpaitsi minulle eettisesti ristiriitaisia. Vaikka ymmärsinkin ajatuksen puolustuskyytömiin ihmisten suojelemi-sesta, tarvittaessa aseisiinkin turvautuen, en olisi itse halunnut nähdä ketään ihmistä vihollisena, jolta pitäisi itseään puolustaa, tai joka pitäisi suorastaan kyetä tappamaan siksi, ettei joku toinen kuolisi. En näe mitään eroa siinä, kuoleeko joku ikään kuin saman maan kansalainen kuin joku toisen maan kansalainen, jos joku kuitenkin kuolee. Ihmisiähän he ovat kumpikin, eikä minulle joku suomalainen ole sen enempää ”meitä” kuin joku naapurivaltion-kaan ihminen.

Minulla ei siis ole niin sanottua ”kansallisuustuntoa”, jonka takia haluaisin tarttua aseeseen ja varautua ampumaan ketään toisia ihmisiä ikään kuin he eivät olisi emotionaalisesti tärkeitä olentoja joillekuille toisille ihmisille. Jos jokin oli minulle ”me”, se oli ”kaikki luodut”, eikä vain ihmiset; siis, kaikki elävät olennot. ”Me” tarkoitti minulle koko luomakuntaa, ja minusta luomakunnan oli järjestöntä taistella millään tavoin itseään vastaan.

Sitä paitsi kaikillahan on ainakin ollut jonkinlainen isä ja äiti, ja usein sisaruksiakin, tai jopa lapsia, ja jos jonkun sellaisen ihmisen tappaa, jolla on joku läheinen, aiheuttaa kärsimystä sille, joka hä-nestä ehkä välittää ja jää häntä suremaan. Joskus olin kokenut elä-mäni niin ahdistavaksi, että olisin voinut periaatteessa mieluummin kuolla kuin jatkaa elämää, mutta ajatus siitä, että vanhemmilleni ja veljilleni tulisi kuolemastani liian paha olo, ehkäisi konkreetti-semmat kuolemanaiheet.

Kovin moni ei ehkä ymmärtänyt ajatteluani tuossa armeija-aiheessa, kuten ei sitäkään, että olin aikuisikäinen isäni elätettävä, jolla ei ollut minkäänlaisia omia ansiotuloja. Ansaitsin ruuan ja katon pääni päälle olemalla isälleni avuksi kotitöissä. Isäni oli näet jäänyt yksinhuoltajaksi jo vuosia sitten. Hän ja äiti olivat eronneet ystävinä ja yhteisymmärryksessä, koska äiti oli halunnut ryhtyä

nunnaksi. Minä olin tuolloin ollut kahdeksanvuotias, ja minusta oli tullut jonkinlainen äidinkorvike pikkoveljilleni Jeremialle ja Terolle; tosin hieman keho sellainen, koska en ollut paljoakaan enempää äidillinen lapsi kuin äiti oli äidillinen nainen. Nuo pikkoveljeni, jotka olivat tuolloin iältään seitsemän ja viisi, olivat kuitenkin turvautuneet minuun jossain määrin ikään kuin äitihahmoon, ja tunsin olevani vastuussa heidän hyvinvoinnistaan yhtä paljon kuin isämmekin.

Isä oli hoitanut Teroa vauvana ja taaperona enemmän kuin meitä vanhempia veljiä; ehkä siksi, että oli jo tiennyt jäävänsä yksinhuoltajaksi, joten Terosta tuli eniten ”isin poika”. Minä taas olin Jeremian mielestä äitini ”lempilapsi”, joten hän itse jäi ehkä vaille sellaista ”omaa vanhempaa”. Kun äiti oli lähtenyt luostariin, Jeremia väitti pitkän aikaa, että äiti on kuollut. Tero taas ehkä ajatteli viisivuotiaan logiikallaan, ettei äidillä ollut ennenkään ollut hänelle sen kummemmin väliä kuin mummollakaan, joka meitä kolmea hoiti isän ollessa töissä, joten, miksi tämän lähdöstä olisi pitänyt sen kummemmin järkyttyä?

Itse otin äidin lähdön jotenkin itsestäänselvyytenä, koska hän oli ehtinyt selittää minulle niin paljon hengellisestä elämästä ja Jumalan palvelemisesta, että koin ymmärtäväni hänen motiivinsa. Ja tavallaan olen luonteeltani melko samanlainen ihminen kuin äitini, ja saatoinkin ehkä siksikin ymmärtää häntä. En ole suoranaisten epäystävällinen ihmisiä kohtaan, mutten kovin aktiivisesti sosiaalinenkaan. Ja elän enemmän pääni sisällä kuin ulkoisesti, eli olen introvertti, kuten äitinikin. Pitkän aikaa ajattelin, että saattaisin itsekin elää mieluummin jossakin luostarin tapaisessa paikassa kuin tavanomaisessa neurotyypillisten ihmisten maailmassa. Minä en kokenut kuuluvani tavallisten ihmisten joukkoon, eikä äitini kokenut kuuluvansa normatiivisten naisten tai perheenäitien sekaan.

Osa tavallisista ihmisistä vaikutti tosin aivan harmittomilta olennoilta; osa taas rasittavilta, osa ärsyttäviltä, osa juuri ja juuri siedettäviltä. Jotkut harvat olivat mielestäni melko mukaviakin ihmisiä;

kuten isäni, veljeni ja äidin veli Ville, sekä naapurin juoppo isäntä ja hänen poikansa, sekä kaksi opiskelujeni kautta yliopistolla tapaamaani ihmistä. En kuitenkaan jaksanut kovin pitkiä aikoja kerrollaan heidänkään seuraansa, ja siksi vietin aikaani enimmäkseen kotona, ja siitäkin ajasta paljolti yksikseni.

Jotkut tuttavistamme sanoivat minua erakoksi, tai munkiksi, tai ”hörhöksi”; riippuen siitä, millä tuulella satuin olemaan, mitä tein ja mitä puhuin. Enkä edes yrittänyt vaikuttaa tavalliselta ihmiseltä, koska en ajatellut sillä olevan mitään väliä, olinko jonkun toisen mielestä tavallinen vai en. Enkä edes halunnut kenenkään luulevan minua ”tavalliseksi”, siis, toisenlaiseksi kuin olin. Halusin olla ulkoisesti sellainen kuin tunsin sisäisestikin olevani.

Minä olin elänyt siinäkin suhteessa poikkeavasti, että koin olevani asexuaalinen, koska en ollut koskaan ihastunut ruumiillisesti oikeastaan minkäänlaisiin ihmisiin. Joskus olin kyllä kuvitellut joitakin romanttisia tarinoita, joissa olin ollut jonkinlainen munkkikokelas, joka oli rakastunut – lähinnä henkisesti – jonkinlaiseen porttopoikaan. Siinä mielessä olisin ehkä tullut leimatuksi homoksi, jos olisin jollekulle noista kuvitelmistani kertonut. En kuitenkaan ollut koskaan tavannut oikeita ”porttopoikia”, enkä itsekään muistuttanut ulkoisesti mitään keskiaikaista munkkikokelasta, enkä olisi halunnut sellaista esittääkään. Enkä oikeastaan edes kokenut itseäni sen enempää mieheksi kuin naiseksikaan, ja olisin halunnut olla kaikin puolin sukupuolineutraali; ihan vain ihmisolento.

Siinä vaiheessa, kun valmistauduin konkreettisesti projektini toteuttamiseen, mietin hieman tavallista enemmän ulkoista olemustani. En mielestäni ollut turhamainen ulkonäköni suhteen, mutta olin kuitenkin melko tarkka siitä, etten näyttäisi ”säädöttömältä”, enkä esimerkiksi halunnut esiintyä julkisesti ilman paitaa. Tuossa vaiheessa mietin pukeutumistani siksi, koska oletin ihmisten päättelevän kaikenlaista toisen ihmisen persoonasta ja arvomaailmasta tämän pukeutumisen perusteella. Minä en halunnut antaa harhaan-

johtavaa vaikutelmaa; halusin näyttää riittävän neutraalilta, mutta silti persoonalliselta.

Normatiiviset ihmiset haluavat yleensä määritellä ihmisen sukupuolen ja monia muitakin ominaisuuksia ulkoisen olemuksen perusteella. Olisin ehkä mieluiten ajellut pääni kaljuksi aivan käytännön syistä, ellei se olisi saattanut saada jonkun kuvittelemaan minua vaikkapa buddhalaiseksi; tai sitten äärioikeistolaiseksi, koska käytin retkeillessäni maastohousuja ja maihareita. Jonkinlaisena kompromissina olin päättynyt ratkaisuun antaa hiusteni kasvaa, koska silloin niitä ei tarvitsisi yrittää pitää lyhyinä, mutta pidin ne niin tiiviisti kiinni pääläella kuin suinkin onnistui, eli pienellä nutturalla. Silloin niistä ei syntynyt mitään erityistä, visuaalista vaikutelmaa, eivätkä ne myöskään häirinneet käytännön tekemisiä.

Yleensä pukeuduin aika vaatimattomasti ja mahdollisimman mukavasti. Käytin lähinnä löysyä, käytännöllisiä housuja tai collareita, ja väljiä flanellipaitoja ja huppareita, joihin laihanpuoleinen vartalon suorastaan hukkui. Jos olisin löytänyt jostakin jonkinlaisen kaapumaisen vaateen, olisin ehkä käyttänyt sellaista, mutten välittänyt nähdä vaivaa etsiäkseni sentapaisia ainakaan vastenmielisen kaupallisista verkkokaupoista tai huuhteluaineelta ja homeelta haisevilta kirppareilta.

Minulla oli tietynlainen arvomaailma ja oma uskonfilosofiani, enkä halunnut, että minut sekoitettaisiin sellaisiin ihmisiin, jotka edustivat erilaista näkökulmaa kuin se, jota olin itse aikonut jakaa lähtiessäni sille ”projektimatkallesi”. Ehkäpä sillä oli vaikutuksensa minuun ja ajatusmaailmaani, että isäni Eemeli oli poliisi; sellainen empaattinen poliisi, joka oli suuntautunut vuosien saatossa enemmän sosiaaliseen työhön kuin rikollisten kytäämiseen. Hän on rauhaa rakastava, järkevä ja käytännönläheinen ihminen, joka suhtautui avoeroon ja yksinhuoltajaksi jäämiseenkin varsin stoalaisesti. Isä opetti minulle itämaisten itsepuolustuslajien alkeita ja henkistä perustaa. Hän oli se, joka tutustutti minut myös zen-buddhalaisuuteen ja hyväksyvään, tietoiseen läsnäoloon.

Äitini taas oli kasvattanut minua jonkinlaiseen varhaiskristilliseen uskomus- ja arvomaailmaan, lukenut minulle Raamattua ja kertonut myös kristinuskon mystikoista, joitten kautta hän itse oli inspiroitunut ryhtymään nunnaksi. Kumpikin vanhemmistani oli antanut minulle esimerkin jonkinlaisesta meditaatiosta, ja olin itse yhdistänyt niistä oman ideologiani mukaisen tavan mietiskellä ja rukoilla. Lisäksi äitini veli, Ville-eno, harrasti taijia ja joogaa, ja hän opetti minulle tietynlaisen venyttelyrutiinin ja tietoisia liikkeitä. Hermostus herkkä lapsi kun olin, minulle oli ollut paljon hyötyä erilaisista psykofyysisistä harjoituksista, kuten syvähengityksestä.

Olin kerännyt aikuistumisvuosieni varrella lisää ideologista materiaalia tuon ”kutsumusprojektini” sisällöksi ja perustaksi. Avoimen yliopiston luentoja kautta tutustuin yhteen hyvin miellyttävään nuoreen mieheen, joka opiskeli psykologiaa. Hän sattui kanssani samalle psykologian perusopintoihin kuuluvalla luennoille, ja otti minuun kontaktia ujosti, mutta tavallaan hyvin luontevasti. Olin toki perehtynyt psykologiseen näkökulmaan osittain jo käydessäni itse psykologien tutkittavana teinivuosinani, mutta tämän tietyn psykologianopiskelijan myötävaikutuksella aloin yhdistää psykologiseen viitekehykseen myös filosofista ja hengellistä näkökulmaa. Tämä opiskelukaverini, joka tuli minulle melko tutuksi noitten puolentoista vuoden aikana, luki Eckhart Tollea ja suositteli sitä minullekin, ja minä jäin siihen ”koukkuun”. Tollen hengellinen opetus oli mielestäni juuri niin laajakatseista ja eri uskonkäsityksiä yhdistävää kuin olin joskus haaveillutkin hengellisyyden voivan parhaimmillaan olla.

Nivoin kaiken tuon uuden oppimani siihen, mitä olin jo aiemmin lukenut Raamatusta, Anthony DeMellon ja Jon Kabat-Zinnin kirjoista, sekä kristillisestä mietiskeluperinteestä. Minulle koostui jonkinlainen filosofisteoreettinen perusta, johon sisältyi myös minua rakastaneitten ihmisten antama opetus ja kasvatus, ja sen lisäksi henkilökohtainen, kokemusperäinen, jokseenkin intuitiivinen vakaumukseni. Koin saaneeni itse niin paljon henkisesti rakentavaa

opetusta, että halusin jakaa siitä edes jotakin, edes joillekin kohtaamilleni ihmisille. Uskoin, että minun tehtäväni olisi kertoa ihmisille tärkeä viesti ja varoittaa heitä; olla kuin vartiomies tornissa. Jos joku ei ottaisi tosissaan varoitustani, vaikka huudan ääneen, ja hänelle sen takia kävisi köpelösti, se ei olisi enää minun vastuullani. Hoidin oman vastuuni, kun varoitin; en ollut vastuussa toisten valinnoista, joita he varoituksen saatuaan tekisivät.

Jotkut peruskoulun ”kavereistani” sanoivat minua pahanilmanlinnuksi tai profeetaksi, kun huomauttelin heille asioista, joita heidän olisi minun mielestäni ollut hyvä ymmärtää. Olin varoitellut heitä esimerkiksi ajattelemattomuudesta ja lyhytnäköisistä suunnitelmista, pinnallisuudesta, teeskentelystä ja ahneudesta. Jotkut ”koulukaverit” olivatkin suorastaan inhonneet minua, koska sanoin ääneen asioita, joita he eivät olisi halunneet ajatella lainkaan. Heidän inhollaan ei ollut minulle sinänsä merkitystä, koska en olisi halunnutkaan viettää aikaani heidän kanssaan yhtään enempää kuin koulumaailmassa oli pakko, mutta toisinaan minua nimiteltiin, töniskeltiin, tai minusta levitettiin jotakin skandaalinhakuisia juttuja. Monet kuitenkin pelkäsivät poliisi-isääni, mikä ehkä esti pahemmat väkivaltaisuuDET minua kohtaan.

Olihan minua tietysti haukuttu muistakin syistä kuin siksi, että ”auoin päätäni” liikaa. Olin ollut liian ”prettyface” pojaksi, liian laiha, liian hiljainen, liian vakava, liian outo kiinnostuksissani, ja liian passiivinen niissä asioissa, joissa stereotyyppisen poikakäsityksen mukaan olisi pitänyt olla aktiivinen, kuten joukkueurheilussa. Tai, olin epäilyttävän vähän kiinnostunut tytöistä, liian pätevä joissakin oppiaineissa, ja liian huono joissakin taidoissa, joita ”kaikkien poikien” olisi pitänyt osata. Koska viihdyin aivan hyvin itsekseni, perheeni, tai juopon naapurinukon ja hänen poikansa seurassa, minusta ei tuntunut erityisen kipeältä tulla jätetyksi sen tavanomaisen poikaporukan ulkopuolelle. Minähän en kokenut tarvitsevani heidän kaveruuttaan, joten en edes yrittänyt olla heille mieliksi.

Teini-iässä minua alettiin toisinaan nimitellä homoksikin, koska en välittänyt tutustua tyttöihin muuten kuin keskustelukumppaneina. Joskus yksi tyttö loukkaantui minulle, kun kävi ilmi, että olin oleskellut hänen seurassaan vain voidakseni keskustella hänen kanssaan itseäni kiinnostavista aiheista. Minä näet suhtauduin ihmisiin lähtökohtaisesti sukupuolineutraalisti, enkä kiinnittänyt erityistä huomiota heidän sukupuolittuneihin piirteisiinsä. Mutta jos ihminen itse tunki vuorovaikutukseen oman sukupuolensa tai omaksumansa sukupuolittuneen roolin, en aina pystynyt sivuuttamaan sitä, vaan koin sen kiusallisena. Koska en ollut kiinnostunut seurustelusta, minun oli opeteltava varomaan sitä, että tahattomasti antaisin väärää signaalia niille, jotka saattoivat katsella minua ”silällä silmällä”.

Sain kyllä sitten myöhemmin yhden tyttöpuolisen ystävän, ja hän oli oikeastaan ainoa tuntemani tyttö, joka ei missään vaiheessa edes odottanut, että tekisin mitään seurustelualoitetta. Hän oli sen yliopistossa tapaamani psykologianopiskelijan, Joosuan, tuttava yläasteajalta Lappeenrannasta. Tapasimme toisemme, kun kävin yhden ainoan kerran Joosuan kanssa pitsalla. Tämä hänen teini-iän ystävänsä Anjuska oli tullut kylään Joosuan luo, koska yksi heidän yhteinen tuttavansa etsiskeli vanhaa mummonmökkiä Pohjois-Karjalasta perustaakseen omavaraistalouden. Anjuska oli luvannut käydä katselemassa paikkoja tämän heidän tuttavansa puolesta, samalla kun vierailisi ”platonisen ystävänsä” Joosuan luona.

Kun Joosua esitteli minulle Anjuskan, minusta tuntui, että päässäni välähti jokin valopallo, koska hän oli niin energinen, huoleton ja hilpeä. Hän ehkä tunnistikin heti, että minusta puuttui juuri sitä, mitä hänellä oli yllin kyllin, ja ampui sellaisen ”panoksen” suoraan otsaani. Anjuska oli mielestäni miellyttävän näköinen ihminen ja täynnä hyväntahtoista ilkikurisuutta, mutta hän osasi olla myös empaattinen, jos huomasi siihen olevan tarvetta. Kun tapasimme uudelleen muutamia kertoja, hän alkoi suhtautua minuun jo hieman kuin isoveljeen voisi suhtautua, mikä sopi minulle varsin hyvin.

Minullahan ei ole ollut siskoa, ja ehkäpä hän sopi hyvin juuri sellaiseen rooliin suhteessa minuun.

Anjuska oli ruumiillisesti aivan normatiivinen ”tyttö”, mutta käytökseltään riehakas kuin stereotyyppinen, noin kymmenvuotias ADHD-poiika, ja hän pukeutui käytännönläheisesti ja rennosti, eikä siis mitenkään kiusaannuttavasti. Hän saattoi nauraa minulle ja puheilleni päin naamaani, mutten silti koskaan suoranaisesti suuttunut hänelle. Hänessä oli lapsenomaista aitoutta, jollaisesta ei oikeastaan voi suuttua. Hän oli hieman kuin ilkkurinen koiranpentu, ja pidin hänestä tavallaan aika paljon, mutten kuitenkaan missään vaiheessa ihastunut häneen, tai tuntenut pienintäkään halua koskettaa häntä edes sen verran kuin koiranpentua voisi silitellä.

Siinä vaiheessa, kun Anjuska kävi meillä kylässäkin, Jeremia totesi, etten minä taida olla ainakaan heteromies. En nimittäin näyttänyt hänen mielestään missään määrin ihastuneelta vierasseeni, jota Jeremia kuitenkin katseli syystä tai toisesta melko paljon. Oletin, että se psykologiaa opiskeleva ystäväni Joosua saattaisi olla homoseksuaali, koska hän ei ollut sillä tavoin kiinnostunut edes yhdestä melko kauniista ja älykkäänoloisesta naispuolisesta opiskelukaveristaan, joka vietti jonkin verran aikaa hänen kanssaan yliopistolla. Minulla ja Joosualla ei kuitenkaan ”iskenyt kipinää” myöskään keskenämme; olimme ehkä siltä osin liian samanlaisia, joten aseksuaalisuuteni ei joutunut koetukselle hänen seurassaan. Toivoin kyllä, että hän löytäisi joskus jonkun kiltin poikakaverin, koska hän vaikutti yksinäiseltä, vaikkei siitä ääneen valittanutkaan, sen enempiä kuin hän valitti muistakaan asioistaan.

Anjuska väitti tietävänsä Joosualle sopivan kumppanin, eli tietyn isänpuoleisen serkkunsa, mutta pelkäsi tämän nuoremiehen ajautuneen huonoille teille sen jälkeen, kun tällä oli mennyt seurustelu pieleen sen heidän lappeenrantalaisen tuttavansa Patrikin kanssa, joka etsiskeli sitä mummonmökkii omavaraisluomutilaansa varten. Anjuska kertoi minulle varsin paljon asioita sukulaisistaan, itsestään ja tuttavistaan, enkä edes yrittänyt muistaa sitä kaikkea. Hä-

ASPERGER-PIIRTEINEN JOPPE PÄÄTTÄÄ LOPULTAKIN LÄHTEÄ SUUNNITTELEMALLEEN "EVANKELIOINTIREISULLE" NAAPURINISÄNNÄN IKIVANHALLA PAKETTIAUTOLLA. POLIISI-ISÄ JA NUNNAKSI RYHTYNYT ÄITI OVAT EVÄSTÄNEET JÄLKIKASVUNSA ERILAISILLA MORAALISILLA JA HENKISILLÄ OPETUKSILLA. OSAN AJATUSMAAILMASTAAN JOPPE ON OMAKSUNUT ENEMMÄN TAI VÄHEMMÄN VIRALLISESTI OPISKELEMAL- LA, OSAN "JOHDATUKSESSA". JOPPE ON KOKENUT OLEVANSA OUDOKSUTTU JA SYRJITYYKIN, MUTTEI HALUAKAAN OLLA RIIPPUVAINEN KENESTÄKÄÄN; PAITSI EHKÄ KOIRASTA. HÄN KOKEE OLEVANSA JONKINLAINEN YKSINÄINEN PAHANILMANLINTU, JONKA VELVOLLISUUS ON VAROITTAVA IHMISIÄ SIITÄ, MINKÄ HÄN USKOO "HARHAKSI": SIITÄKIN HUOLIMATTA, ETTEI SILLÄ TAVALLA SAA IHMISTEN HYVÄKSYNTÄÄ, EIKÄ PAHEMMIN ELANTOAKAAN.

Joppe arpoo ensimmäiseksi matkakohteekseen Kuusamon, ja Rukalla hän tapaa sattumalta "tutututtuja". Eräs nuorimies änkeytyy hänen Hiacensa kyytiin, eikä tästä kyytiläisestä olekaan niin helppo päästä eroon! Umpi-introvertti Joppe ei ole mikään "niitä näitä rupattelija", joten kuka tahansa kyytiläinen olisi stressin- lähde, mutta tämä "kaverin veljen bestis", Rolle, sattuu vielä olemaan kevytmie- linen, riippuvuuksiin taipuvainen, ulkoisesti itsevarma, ADHD-piirteinen homo- poika. Homous ei niinkään ole Jopelle "ongelma"; hän kokee

itse olevansa ei-binääri asekysuuli ja hyväksyisi sateen- kaarevuuden jopa tärkeimmälle hengelliselle idolil- leen. Mutta jostain syystä Rolle saa Jopen ymmäl- leen; jopa ahdistumaan ja suuttumaan, ja siinä samalla Jopen oletukset, kuvitelmat, ajatukset, laskelmat ja aikomukset heittävät häränpyllyä. Eikä hän pidä kaaoksesta, hälinästä, suunni- telmien muuttumisista, epävarmuudesta, eikä tunteilusta. Rolle sotkee siis ihan kaiken, ja Joppe kokee olevansa varsinaisen "luuseri- saarnaaja", kun juuttuu auttamaan vain yhtä erityisen eksynyttä pässiä, kun olisi pitänyt "pelastaa koko maailma". Ja kuitenkin: ellei Joppe olisi lähtenyt, kuten "uni johdatti", olisi saattanut jäädä se tärkein viesti toimittamatta...

T. H. HUKKA ON PSYKOLOGI, NEUROPSYKIATRINEN VALMENTAJA JA KOKEMUSASIAINTUNTIJA, JOKA PITÄÄ BLOGIA "MIELI HUKASSA", JA KIRJOITTA "LUUSERIGENREÄ" JA "OHDAKEMAA"- SARJAA.

